

'Crune =nu, Pɔlv gba la

KOLɔSUKUE

ye

1 ¹Mɔ Pɔlv, Nyɩsua -ha 'le du 'mu, 'ke =bo 'ya -Yusu 'Klɩsɩ a -wɔnnaanyɔ 'mu, 'mɔɔ nɩ, -ɔɔ 'crune -gbo 'cru, 'n kɔ -a nɩ 'diayu Timote 'heen. ²A mu Nyɩsua a daku =nu, -v nɩ 'le Kolɔsidɔ 'mu, 'a mu'v nɩ, -aa -wɔn 'cru. 'A mu mɔ -a nɩ 'diayuoo nɩ, -v kɔ -Yusu 'Klɩsɩ 'heen -mɛ, 'plu -v 'sii 'o ye, 'ke 'o Nyɩsua a 'hru wlɔn. -A nɩ Bu Nyɩsua bɔ nu 'a mu -hapɔde 'mu, kɔ, bɔ -nyi 'a mu kegbowɛenlɛ.

Pɔlv Nyɩsua -nyi 'wio

³'E nɩ ti, 'bia =baa Nyɩsua da, -ɔ mɔ -a nɩ Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɩsɩ a Bu, -a nyo -nyi 'wio, 'ke 'o 'a nɩ -ta 'mu. ⁴-A nyo -nyi 'wio, -ɛ nue, -a 'wɩn nɩ, -ɛ mɔ, a kuo -Yusu 'Klɩsɩ ye =wlv -tɛɛ, kɔ, 'a nɛ -wɛ Nyɩsua a daku 'bii 'mu. ⁵A nye 'nɩ nu, -ɛ nue, a yie nɩ, 'a nye -pre, -ɛ mɔ, 'klɔ yrayrv =nu, Nyɩsua di 'a mu -nyi, a dio 'nɩ kɔ. Ti -nu -kɔ 'yri vɩ la 'a mu -Yusu a -hapɔtitie -nu pue, -ɛ mɔ Nyɩsua a -tɩ a -tɛɛ, 'ke a 'wɔn la 'klɔ yrayrv a -gbɛ a -tɩ. ⁶-Yusu a -hapɔtitie a -gbɛ, ɛ 'sɛɛ 'klɔ 'bii -gbo ke gbo, 'ɛ nye nu, nahuin a 'klɔ ɔɔ 'o ye 'sii, 'plu nahuin -nu, -v kuo -hapɔtitie a -gbɛ =wlv ye, 'vɩ klɛ bii. -Hapɔtitie a -gbɛ, ɛ nye 'nɩ nu, 'aa -wɛ -hapɔde nu, kɛ la 'le -nyrɔwɔ -nu 'yie 'mu gbo, -ɔ kɔ 'mu v pue la 'a mu -hapɔtitie a -gbɛ, 'a yrie -tɛɛ, -ɛ mɔ, Nyɩsuaa 'a mu 'mu nu -hapɔde, 'ke 'le -gbɔgbɛkɔ 'kwli 'mu, -bo di 'le -didi, -bo ye -nyrɔwɔ -gbo ke. ⁷Nyɩbeyu -gbo, -ɔ mɔ Epafraɩ, nɔ- tɔɔ 'a mu -hapɔtitie a -gbɛ. Epafraɩ a -gbɛ, ɔ mɔ -a nɩ =wlv a nɩnatumuu nɩ. ɔ kɔ -a mu 'heen, -a mu mɔ -Yusu 'Klɩsɩ a -kvannunyv nɩ. ɔ nu -Yusu 'Klɩsɩ a -kvan -tɛɛ. Nɔ-ɔ nɩ, -ɔ nyra 'o -a mu =pɩ 'mu gbo, 'ke 'le 'a mu -wɔn. ⁸Nɔ- -tu -a mu 'a nɩ -tɩ ye, -tɛ aa nu, 'a nɛ 'a nɩ 'bienv -tunahuin 'mu, 'ke 'le Nyɩsua a -Hihiu a 'klɩ 'kwli 'mu.

⁹Nɛ- nue, kɛ la 'le -nyrɔwɔ a -gbɛ 'yie 'mu gbo, -tɛ -a 'wɔn la -tɩ a -gbɛ, -a 'cipi 'o Nyɩsua a dida, 'ke 'o 'a nɩ -ta 'mu. -A nyo 'nɩ da, 'ke bɔ tɔɔ 'a mu

de =nu, ɔɔ -hva ba nu, kɔ, Nyɪsua a -Hihiu 'mue nu, a 'mu -tɔ kɔ, kɔ, a 'mu
 'e ni de 'mu le yrii, 'ke 'o Nyɪsua a 'hru wɔn. ¹⁰-Ye, -te Kɔkɔnyɔɔ 'a -huhva
 nu, ke 'a ni 'yriinaabu di -wɛ 'mu ni, kɔ, 'a ni nunu-tɔpli 'bii' mu -nɔ ke klu.
 -Ye a di nu 'yilɛnɔ-tɔpli a gbleglei, kɔ, 'a ni Nyɪsua a yiyie, ε 'mu kle bii.
¹¹-Aa -wɛ Nyɪsua 'ni da, ɔ 'mue nu, a 'mu 'klɪ ke ni, 'ke 'le 'a 'klɪ a kenɪɛ
 =nu 'kwli 'mu, -ε kɔ -tɪ a 'yi'bubva, -ε die nu, 'e ni ti, a 'mu 'o ye gbo 'nɛ,
 kɔ, a 'mu =wɔ a 'lɪla kɔ, a 'mu 'manu nu. ¹²Ba -nyi -a ni Bu Nyɪsua 'wio.
 Nɔ- kla 'hru =nu ye, 'ke ba ni -tado 'o =nɔ 'huɪn 'mu, a kɔ 'a daku =nu 'hɛɛn,
 'ke 'le yakɔ 'mu, -tɛgbi =nu, 'a -nyre ni 'o. ¹³Nɔ- waa -a mu, ɔ -ha 'le -a mu
 gbɔgbɪyɪ a 'klɪ gbo, ɔ nue, =a ni 'le 'a 'Munveyu a 'klɪ gbo. ¹⁴'A 'Yu a -gbɛ,
 nɔ- kɔ -tɪ kɔ 'nyre ɔ -gbɪla -a mu, ɔ 'wuwla -wɛ -a ni de 'kuku.

-Yusu 'Klɪsɔ, ɔ ni 'o 'e ni de =de ye 'lu

¹⁵ε 'de nahuon =de kɔ, -bɔ 'ye Nyɪsua. Kɛɛ, -Yusu 'Klɪsɔ =nu, nahuin 'ye,
 nɔ- mɔ Nyɪsua a ye'wenyɔ. Nɔ- nye -a mu tɔɔ, -tɛ Nyɪsua ni 'mu. ɔ ni la
 'klɔ, 'plu Nyɪsua ɔ nu la 'e ni de =de. 'A 'Yu a -gbɛ, ɔ ni 'o 'e ni de ye 'lu.
¹⁶Nyɪsua -nyi =nɔ 'klɪ, 'ke bɔ nu 'e ni de =de. Nɔ- kɔ 'mu Nyɪsua naa 'le, ɔ nu
 'e ni de =de, mɔ yakɔ 'mu a -tɔpli, kɔ -tutɔ ke a -tɔpli, kɔ -tɔpli =nu, nahuin
 'ye, kɔ -tɔpli =nu, nahuin 'nɪnɪ 'ye, mɔ -tɔpli 'bii, -tɪ ni 'klɪ ke, 'ke 'le yakɔ
 'mu, Nyɪsua a leleenɪv 'bii, kɔ 'waa nyɪgblakɪ 'hɛɛn, kɔ 'kuo 'bii. -Tɔpli
 'bii a -gbɛ, 'ke Nyɪsua naa 'le 'a 'Yu 'mu, ɔ nui. ɔ nui ni, 'ke 'o 'a 'Yu a -gbɛ
 -wɔn. ¹⁷Ti =nu -kɔ 'yri Nyɪsua 'de la 'klɔ a nue, 'a 'Yu a -gbɛ, ɔ ni la 'klɔ, ɔ
 nye nu, -tɔpli 'bii 'tɪ ni 'klɔ. ¹⁸Nɔ- mɔ 'Cvɛ a 'lu. Nɔ- nye naa, -ε 'we =nɔ ye,
 -tɛ -tɔnahuon a 'luu nu, 'v nyo naa. 'Cvɛ, ε 'we =nɔ 'a 'huɪn ye. Nɔ- kɔ 'mu,
 'ke 'klɔ yrayrɔv 'le -wlu =tue. Nɔ- mɔ ye-hɛnahuon, ɔ -hɔn 'le 'kukɔnyɔ
 -heyri 'mu, ɔ 'hri 'klɔ, -ε die nu, ɔ 'mu 'o 'e ni de =de 'lu ye ni. ¹⁹Nyɪsua -yri
 ni, -tɔpli 'bii, -tɪ ni 'le 'a =wɔ ke, 'ke bɪ ni -wɛ 'le 'a 'Yu a =wɔ ke. ²⁰Nyɪsua
 -yri -wɛ ni, 'ke bɔ naa 'le 'a 'Yu a 'kukɔv 'mu, ɔ nue, ɔ kɔ -tɔpli 'bii 'hɛɛn, 'v
 -mɔvɛ, -tutɔ ke a -tɔpli, kɔ yakɔ 'mu a -tɔpli, kɔ, ɔ nue, 'ke nahuin ni 'ya 'le
 'klɛɛ lele 'a yraanyɔ 'mu, kɛɛ, bɔ kɔ kegbowɛɛnɛ, v kɔ Nyɪsua 'hɛɛn. 'Ke ɔ
 naa 'le 'a 'Yu a dablo =nu 'mu, ɔ 'wɛ gbo, 'ke 'o tu 'yie 'mu, ɔ nu de a -gbɛ.
²¹Ti -hi la a ti 'yri, a hren la Nyɪsua -wɔn. A mɔ la 'a yraanyɔv ni, -ε
 nue, 'yilɛnyre-tɔpli aa la 'lu -wɔn le -hie, kɔ, 'aa la -wɛ 'yilɛnyre-tɔpli nu.
²²Kɛɛ, -tɛ ti ni le 'mu -gbo, 'a 'Yu -gbo, ɔ -hɛ -tɔnahuon, ɔ 'kv, 'ke 'o 'a ni
 -ta 'mu, 'a -gbɛ a 'kukɔv 'mu, ɔ naa 'le, ɔ nue, a kɔ Nyɪsua 'hɛɛn 'a -mɔvɛ. ɔ
 nue ni, -ε die nu, 'a ni =wɔ 'mu 'o ye 'sii, 'yilɛnyrede =de 'ni -han 'le 'a mu
 'mu ni, ɔ 'mu 'a mu Nyɪsua ye titie. -Ye nahuon =de 'deɛ bɔ yɛɛ 'klɛɛ lele 'a
 mu -tɪ. ²³Kɛɛ, a kɔ ba 'kɪɛ kue -Yusu 'Klɪsɔ =wɔ ye, a 'mu 'o 'a 'hru wɔn
 'cipi, a 'ni -han 'pɪ kle bi, kɔ, ba 'kɪɛ kue =hapɔ-tɪ =nu =wɔ ye, aa la 'wɔn, ti
 =nu -kɔ 'yri vɔ la 'a mu -Yusu 'Klɪsɔ a =hapɔtitie =nu pue. =Hapɔtitie a -gbɛ,
 v pue 'klɔ -gbo ke a nahuin 'bii ye. 'Mɔ Pɔlv, -kuan, Nyɪsua lee 'mu -wɔn,
 nɛ- mɔ =bo pue nahuin =hapɔtitie a -gbɛ.

-Kuan -nu, Nyisva -nyi Pɔlu

24-Tɛ ti nɪ lɛ 'mʊ -gbo, 'nʊ -wɛ 'yɛ -sʊɛ, 'kɛ 'o 'a nɪ -ta 'mʊ, -sʊɛ a 'yiye a -gbe, ɛɛ 'mʊ nue 'manʊ. -ɛ 'wɛ -nɔ ye, -tɛ -Yusu 'Klɪsʊ nu la, ti -hi la a ti 'yri, ɔɔ la -sʊɛ 'yɛ, 'nʊ -wɛ 'yɛ -sʊɛ, 'kɛ 'o 'Cʊɛ -nʊ a -ta 'mʊ, -ɛ mɔ 'a 'hʊn. 'Nu 'yɛ -sʊɛ, -ɛ die nu, 'a -kuan -nʊ, ɔ hie 'o, ɔ 'mʊ 'o ye -cɛɛ. 25-'N -hɛ 'Cʊɛ a -kvannunyo. Nyisva, nɔ- -nyi 'mʊ -kuan a -gbe, -ɛ die nu, 'mʊ 'a mʊ 'mʊ -hɛ. -Kuan a -gbe, nɔ- mɔ -bo -tu nahuin 'bii 'a -tɪ ye. 26-Ti -hi la a ti 'yri, Nyisva -hli la 'a -tɪ nahuin ke 'yi, kɛɛ, -tɛ ti nɪ lɛ 'mʊ -gbo, ɔ pui 'mʊ pepe', 'kɛ 'o 'a nahuin -wɔn. 27-Nyisva -hʊɛ bɔ tʊɛ 'a nahuin, -ɛ mɔ, dɛ -gbo, ɔɔ -hʊa bɔ nu, ɛ mɔ dɛ gblakaa nɪ, 'ɛ -hi 'o 'ɛ nɪ dɛ -dɛ 'mʊ, kɔ, ɔ 'mʊ 'klɔ -gbo a daku 'bii 'mʊ -hɛ, -betɪ -Juukʊɛ, -betɪ nahuin -nʊ, -v 'de -Juukʊɛ. -Huhlɪdɛ a -gbe, -ɛ bi pepe' 'mʊ, nɛ- mɔ, 'kɛ -Yusu 'Klɪsʊ nɪ 'lɛ 'a nɪ -wli ke. Dɛ a -gbe a -tɪ, a yie nɪ, 'a nye -pre, -ɛ mɔ, Nyisva die 'nɪ nu, 'a 'mʊ 'lɛ 'a -tɪ a 'yi'bʊaale -nʊ 'mʊ pa, 'a mʊ -nʊ, -v 'de -Juukʊɛ. 28-Yusu 'Klɪsʊ a -gbe, nɔ-ɔ nɪ, ɔ kɔ -tɪ -aa nahuin ye -tu, kɔ, -aa nahuin 'bii tii, kɔ, -aa -nʊ -tɔplɪ a -gbe tɔɔ, 'kɛ 'lɛ -tɔ -nʊ 'kwli 'mʊ, Nyisva -nyi -a mʊ. -A nye 'nɪ -hʊa, nahuin 'bii -nʊ, -v kɔ -Yusu 'Klɪsʊ 'hɛɛn -mʊɛ, bʊ -cɛɛ 'o ye. 29-'A -tɪ, 'nʊ 'o -tu 'klɪ, 'nʊ 'o ye gbo 'nɛɛ. 'Klɪ -nʊ, -Yusu 'Klɪsʊ po 'lɛ 'mʊ 'mʊ, nɪ- 'nʊ nu, -ɛ die nu, 'mʊ -kuan a -gbe 'lu -yra.

2 1Ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, 'nʊ nu -kuan 'dɔ, 'kɛ 'o 'a mʊ -Yusu a nahuin a -ta 'mʊ, -v nɪ 'lɛ Kolɔsɪdɔ 'mʊ, kɔ Laodisɛdɔ 'mʊ, kɔ -wɛ, 'kɛ 'o nahuin 'pɔpɔ a -ta 'mʊ, -v 'de wɛn 'mʊ a 'yee. 2-'N nye 'nɪ nu, -ɛ die nu, 'mʊ 'a mʊ 'klɪ -nyi, 'a 'mʊ 'mʊ nʊnʊɛ, 'a 'mʊ -mʊɛ. 'N nye -wɛ 'nɪ -hʊa, 'kɛ ba yrii Nyisva a -huhlɪdɛ -nʊ, ɔ tɔɔ 'klɛɛ 'a mʊ, -ɛ die nu, 'a 'mʊɛ kwa 'ble -tɛɛ, kɔ, Nyisva 'mʊ 'a mʊ -hapɔdɛ 'mʊ nu, -huhlɪdɛ a -gbe a -tɪ. -Huhlɪdɛ a -gbe, Nyisva tɔɔ -a mʊ, nɛ- mɔ -Yusu 'Klɪsʊ. 3-Yusu 'Klɪsʊ a -gbe, nɔ- di -a nɪ 'hru ye kla, -a 'mʊ -tɔ kɔ, -a 'mʊ -tɔplɪ -nʊ 'mʊ lɛ yrii, -u 'lɛ Nyisva -wɔn 'mʊ -hɔn.

4-'Nu 'a mʊ -tɪ a -gbe 'nɪ lɛ, -ɛ die nu, nahuon -dɛ 'nɪ -han 'a mʊ kaa, 'kɛ 'lɛ lɛ'tuowintɛ 'kwli 'mʊ. 5Ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, -betɪ -bo hren 'a mʊ -wɔn, 'kɛ 'na -wli pɛɛ 'lɛ 'a mʊ -wɔn gbo. 'Nu nu 'manʊ, -ɛ nue, aa Nyisva a 'hru -wɔn gba 'lu -tɛɛ, kɔ, 'a -nyi 'a nɪ -wli 'bii -Yusu 'Klɪsʊ, 'a 'ble 'a -tɪ kwa -tɛɛ.

Ba -tue 'yie, nahuin 'nɪ -han 'a mʊ kaa

6A wɛɛn la ke, 'kɛ -Yusu 'Klɪsʊ bɔ 'ya 'a nɪ Kʊkɔnyɔ 'mʊ. 'A -tɪ, a kɔ -nɔ 'hɛɛn, ba -mʊɛ, kɔ, -tɛ ɔɔ 'a -hʊhʊa nu, kɛ 'a nɪ nʊnʊklɔ bɔ nɪ 'mʊ. 7Ba kʊɛ 'lɛ -Yusu 'Klɪsʊ 'mʊ gbo, -ɛ 'wɛ -nɔ ye, -tɛ tugbɛ a -wliɔbʊu nu, 'u -tʊtʊ a 'nie -jri, kɔ, ba kuku 'mʊ lɛ, 'kɛ 'o -Yusu 'Klɪsʊ a 'hru wɔn, -ɛ 'wɛ -nɔ ye, -tɛ v nu 'a mʊ 'a tɔɔlɛ. Ba -nyi Nyisva 'wio 'ɛ nɪ ti.

8Ba -tu 'a nɪ dɔnʊ 'yie, -ɛ die nu, nahuon -dɛ 'nɪ -han 'a mʊ kaa, 'kɛ 'lɛ hɪ-tɔwin -nʊ 'kwli 'mʊ, -tɪ 'nʊnɪ da dɛ -dɛ. -Tɔdʊ a -gbe, ɔ 'nɪ -hɔn -lɛ

'le -Yusu 'Klisu -wɔn 'mu, kɛɛ, 'ke ɔ 'le -tunahuin -wɔn 'mu -hɔn, kɔ 'kuo -huɪn 'heɛn -wɔn 'mu. ⁹A nɪ pu 'le nua ye gbo, -ɛ nue, Nyɪsua a ŋmli 'bii, 'ke ɪ nɪ 'le -Yusu 'Klisu a -wɔl ke. -Tɛ Nyɪsua nɪ 'mu, kɛ'ɛ nɪ, -Yusu 'Klisu nɪ -wɛ 'mu. ¹⁰-Tɛ a kɔ =nɔ 'heɛn, a -mʊɛ, 'ke 'a ŋmli nɪ -wɛ 'le 'a nɪ -wɔl ke. -Yusu 'Klisu nɪ 'o 'kuo 'bii ye 'lu, ɔ kɔ 'waa nyigblakɪ 'heɛn.

¹¹-Tɛ ɔ kɔ 'a mu 'heɛn, a -mʊɛ, nɛ- nue, Nyɪsua 'ɔ =tue 'a mu yriile, -ɛ nye nahuin tɔɔ, -ɛ mɔ, 'a mu mɔ 'a nahuin nɪ. Ti -hi la a ti 'yri, ɔ le la -Juukʊɛ, 'ke bu 'bɛ la yre, -ɛ mɔ Nyɪsua a dakʊ a yriile. Kɛɛ, a -mɛ -ye, yriile -nʊ, ɔ 'a mu =tue, ɛ 'nɪ -hɔn -le 'le -tunahuon -wɔn 'mu, kɛɛ, 'ke ɛɛ 'le -Yusu 'Klisu -wɔn 'mu -hɔn. ɛ -hɛn 'nyre, ɔ -ha 'a mu -wɔl 'ka -nʊ kwa, a kɔ la.

¹²Ti -nʊ -kɔ 'yri ʊ po la 'a mu 'nie 'lu, ɛ 'we -nɔ -tɛ bu 'nɪnɪ -ha wɛn 'o 'a mu, a kɔ -Yusu 'Klisu 'heɛn, kɔ, ɛ 'we -wɛ =nɔ ye, -tɛ ba 'nɪnɪ -hɔn wɛn 'le 'kukʊnyʊ -heyri 'mu, ba 'nɪnɪ 'hri wɛn 'klɔ, -ɛ nue, a kue ye =wɔl, -ɛ mɔ, Nyɪsua -nʊ, ɔ -ha 'le -Yusu 'Klisu 'kukʊnyʊ -heyri, ɔ -hiɔ 'klɔ, ɔ kɔ 'kli, 'ke bɔ -ha -wɛ 'le 'a mu 'kukʊnyʊ -heyri, bɔ -ha 'a mu 'klɔ. ¹³Ti -hi la a ti 'yri, a 'we la =nɔ -tɛ ba 'nɪnɪ 'ku wɛn, 'ke 'o Nyɪsua ye, 'a nɪ dɛ 'kuku a -tɪ, kɔ, a 'dɛ la Nyɪsua a nahuin. Kɛɛ, -tɛ ti nɪ le 'mu -gbo, a kɔ -Yusu 'Klisu 'heɛn, Nyɪsua -ha 'le 'a mu 'kukʊnyʊ -heyri nɪ, 'ɔ -ha 'a mu 'klɔ, kɔ, 'ɔ 'wuwla 'a nɪ dɛ 'kuku 'bii. ¹⁴Ti -hi la a ti 'yri, Nyɪsua a -bati, ʊ la -a mu 'nɪ kli, =a blɛ la 'kukʊɛ ye, -ɛ nue, -aa la nu dɛ 'kuku, 'plu Nyɪsua 'ɔ -ha 'o -a mu dɛ 'kuku -nʊ 'lu, 'ɔ 'pɛɛ gba -nʊ, -a di wɛn 'pɛɛ. ɛ 'we -nɔ ye, 'crunɛ -nʊ, -ɛɛ -a mu -tɪ yɛɛ, Nyɪsua nɔ 'nɪ, ɛ 'dɛ 'klɛɛ lele -kʊan kɔ, 'ɔ kʊɛ 'o -Yusu 'Klisu 'lu ye, 'ke 'o tu 'yie 'mu. ¹⁵-Tɛ -Yusu 'Klisu 'kʊl la 'o tu 'yie 'mu, ɔ -wɔ 'le 'kuo -huɪn 'bii a 'kli nɪ, ɔ kɔ 'waa nyigblakɪ 'heɛn, 'ɔ -hiɔ 'o 'hru wɔn, 'ɔ kɔ, 'ɔ titio nahuin 'bii yre, 'ɔ nuɔ -tʊl, kɔ, 'ɔ tʊɛ nahuin, -ɛ mɔ, ɔ nɪ ke 'kli, 'ɔ -hi 'o -nʊ 'mu.

-Yusu 'Klisu -gbla 'a mu nɪ

¹⁶-Tɛ ɛ nɪ le 'mu, nahuon =dɛ nɪ -nyi 'le 'a mu tetei, 'ke 'o dididɛ kɔ 'nɪnadɛ a -ta 'mu. Kɔ, nahuon =dɛ nɪ crɛkɛ 'le -wɛ 'a mu, -ɛ nue, a 'nɪ 'ye -le le'mimre a gblegblei -nʊ, -ɪ mɔ yakɔ yrayrʊ kɔ -wuwle-nyrɔwɔ, kɔ -nyrɔwɪ -ye 'heɛn a le'mimre. ¹⁷-Tɔplɪ a -gbɛ, nɪ- nye la nahuin tɔɔ, -ɛ mɔ, -hapʊdɛ di la 'le di. Kɛɛ, ɪ 'dɛ la -hapʊdɛ a -gbɛ. -Hapʊdɛ a -gbɛ, nɛ- mɔ -Yusu 'Klisu. ¹⁸A nɪ wɛɛn 'le ke, 'ke nahuon =dɛ bɔ yɛɛ 'a mu -tɪ. Nahuindʊ a -gbɛ, -ʊ kɔ -tɪ 'nɪ =tu, ʊ nyi 'nɪ =tu, -ɛ mɔ, a kɔ ba =tue 'a nɪ dɔnʊ -sʊɛ, kɔ, ba da Nyɪsua a leleenʊ, 'plu, -tɔplɪ -nʊ, ʊ plɛ, ʊ 'yee 'kwla 'mu, nɪ- kɔ -pli ʊ po 'ɛ nɪ ti. Nahuindʊ a -gbɛ, ʊ 'le 'waa dɔnʊ 'nɪ 'yaa. Kɛɛ, ʊ 'dɛ dɛ =dɛ yi. 'Waa 'lu a lɛ-hielɛ, ɛ 'we -nɔ 'klɔ -gbo ke a nahuin a 'lu a lɛ-hielɛ ye. ¹⁹ʊ kɔ -Yusu 'Klisu 'heɛn, ɔ kɔɔ 'ɛ nɪ dɛ =dɛ win ke, ʊ 'dɛ 'klɛɛ lele -mʊɛ. -Yusu 'Klisu a -gbɛ, nɔ- mɔ 'Cʊɛ a 'lu, 'Cʊɛ 'ɛ 'we -nɔ 'a 'huɪn ye. Nahuin -nʊ, -ʊ kɔ =nɔ 'heɛn -mʊɛ, nʊ- ɔ 'kli -nyi, 'ɔ nye nʊ, 'a nahuin 'ʊ =wɔlʊ -dɔ kɔ, 'ʊ ye 'mu mu, 'ke 'o 'a hru wɔn, -ɛ 'we -nɔ ye, -tɛ Nyɪsuaa 'a -huhua nʊ. ɔ nye 'nɪ

nu, 'a nahuin 'vu 'o -tegbii -do ni, -ε die nu, ɔ kɔ =nu 'hɛɛn, v 'mu -mυɛ, -ε 'we =nɔ ye, -tɛ -tunahuon a 'huin a -tɔplɪ nu yɛtɔtɔle, 'ɪ -mυɛ.

²⁰A yie ni, -ε mɔ, a 'bii, a kɔ -Yusu 'Klɪsɪ 'hɛɛn, ε 'we =nɔ ye, a 'ku ni. 'A -ti, 'kuo 'de 'klɛɛ lele 'klɪ kɔ, 'ke 'o 'a mu ke. -Tɛ ε ni lɛ 'mu, dɛ- nue 'klɛɛ, 'aa na, -ε 'we =nɔ nahuin =nu ye, -v 'de wɛn -Yusu 'Klɪsɪ a yie. Dɛ- nue lele, 'aa 'o tetei =nu 'o =tuu, -ɪ lɛ po: ²¹«Nɪ 'ba 'le dɛ =nu 'mu, =nɪ -tɔ 'le dɛ =nu wɔn, kɔ, =nɪ 'tu 'le dɛ =nu lɛ.» ²²Teteidu a -gbɛ, nahuin ni, -v -hi 'lu -wɔn lɛ. Didi-tɔplɪ 'bii, ɪ ni 'o =o, 'ke nahuin bu di. ²³Ti -hi la a ti 'yri, nahuin nye la -wɔn lɛ -hie 'lu, -ε mɔ, tetei a -gbɛ, ɪ la nahuin -nyi =tɔ, -ε nue, v nɔ 'ni, -a kɔ -ba kɔɛ nunu-tɔplɪ -ye -wɔn lɛ, 'ke 'le Nyɪsɪ a dɪdɪ 'kwli 'mu, kɔ, -a kɔ -ba =tue -a ni dɪɔnɪ -sɪɛ. Kɛɛ, sɛyɪ-sɛyɪ, 'waa teteidu a -gbɛ, ɪ 'ni -hɛ =le nahuon 'mu, 'ke bɔ kɔɔ 'a 'lu a lɛ-hiele -huan win ke.

-Yusu 'Klɪsɪ -nyi 'a mu nunuɲmli yrayri

3 ¹A yie ni, -ε mɔ, Nyɪsɪ -ha 'le 'a mu 'kukɔnyɪ -hɛyri ni, ɔ -ha 'a mu 'klɔ, a kɔ -Yusu 'Klɪsɪ 'hɛɛn. -Yɛ -tɛ ε ni lɛ 'mu, ba =mɔ -tɔplɪ =nu lɛ, -ɪ ni 'le yakɔ 'mu, -tegbi =nu, -Yusu 'Klɪsɪ ni 'o gbo, 'ke 'le Nyɪsɪ a diidɛpɪ ke. ²-Tɔplɪ =nu, -ɪ ni 'le yakɔ 'mu, ni- kɔ -ti ba -hie 'lu -wɔn lɛ 'ε ni ti. 'Klɔ -gbo ke a -tɔplɪ -mɛ -ye, a ni -hi 'le 'lu -wɔn lɛ. ³A yie ni, -ε mɔ, 'a ni 'klɔ 'ka =nu, ɔ -wɛ 'le =le, a 'we =nɔ -tɛ ba 'nɪnɪ 'ku wɛn, 'plɪ -tɛ Nyɪsɪ bɔ 'nɪnɪ -ha wɛn 'le 'a mu 'kukɔɛ wɔn. 'A ni 'klɔ yrayri =nu, 'ke ɔ puo 'le -Yusu 'Klɪsɪ kwa 'mu. Nyɪsɪ, nɔ- nyo 'yie =tu. ⁴'A ni -hunhlɔn, nu- mɔ -Yusu 'Klɪsɪ. 'Bɔ di -tado 'le lele, a kɔ =nɔ 'hɛɛn, 'a mu di 'le 'a -ti a 'yi'bɔbɔ =nu 'kwli 'mu pa.

⁵'A -ti, ba -ha 'le 'a ni dabɪ 'klɔ a nunu-tɔplɪ -huin =nu -hɛyri. Ba hie 'o -wɔlawli kɔ 'lalu gbo, 'a ni 'yɪrinaabɪ ni nyɛ 'le 'klɛɛ lele 'yi lɛ. A ni wɛɛn 'le ke, 'a ni =wɪ a -huhɔa-tɔplɪ -huin ni kɔɔ 'le lele 'a mu win ke. A ni =mɔ 'le 'klɛɛ lele 'yilɛnyɛ-tɔplɪ lɛ. -Tɔplɪ -gbo, a 'de kɔ, a ni =tu 'le 'a ca, -ε nue, 'bɪa 'baa 'a ca =tu, -ye ε =hɛn 'nyɛ, a 'we =nɔ nahuin =nu ye, -vɔ =wɛhɪ klɪ. ⁶'Yilɛnyɛ-tɔplɪ a -gbɛ, ni- kɔ -ti Nyɪsɪ ɔɔ nahuin =nu yɪ lɛ poo, -v 'nɪnɪ -tuo 'o. ⁷Ti -hi la a ti 'yri, 'yilɛnyɛ-tɔplɪdɪ a -gbɛ, 'a ni -gbɛ, ni- aa la -wɛ nu, 'ɪ kɔɔ la 'a mu win ke.

⁸Kɛɛ, -tɛ ti ni lɛ 'mu -gbo, ba -ha -tɔplɪdɪ 'bii a -gbɛ mɛ lɛ. A ni po 'le 'klɛɛ lele yɪ, 'a ni =wɪ ni 'yaa 'le 'le lɛ, 'ke ba nu dɛ -huan, a ni nu 'le nahuin 'crɛ 'mu, a ni =tu 'le nahuin tanɪ, a ni =tu 'le 'klɛɛ lele -ti -huin lɛ, ⁹a ni 'dudu 'le hɪ yɛ, -ε nue, a hie 'o 'a ni nunuklɔ 'ka gbo, kɔ -tɔplɪ =nu, aa la -ke lɛ nu. ¹⁰A wɛɛn 'klɛɛ ke 'klɔ yrayri. Nyɪsɪ, nɔ-ɔ ni, ɔ -nyi 'a mu 'klɔ yrayri a -gbɛ, ɔ nyo yrayri 'mu po, -ε die nu, ɔ 'mu Nyɪsɪ a 'klɔ ye 'we, a 'mu Nyɪsɪ yi -tɛɛ, Nyɪsɪ a yiyie a -gbɛ, ε 'mu klɛ bii, 'ke 'o 'a mu -wɔn.

¹¹Dɛ a -gbɛ a -ti, -Yusu a nahuin 'bii, 'v mɔ dɛɛ -do. -Juukɔɛ kɔ daku a gbɛgbɛle a nahuin, 'ke 'o Nyɪsɪ ye, 'yi'mulɛ'jɪra 'de 'o ni. Nahuon 'bɔ ni 'o, 'bɔ 'bɛ ye, 'bɔ 'de ye 'bɛ, 'ke 'o Nyɪsɪ ye, 'yi'mulɛ'jɪra 'de 'o ni. Nahuon

yi 'crunɛ, ɔ 'de 'crunɛ yi, -mɔ -ge, -n 'de -ge, 'ke 'o Nyɪsua ye, 'yi'mule'ɟɟra 'de 'o nɪ, -ɛ nue, -Yusu 'Klɪsɪv -do, nɔ- nɪ 'o nahuin 'bii 'lu ye, kɔ, 'ɔ nɪ 'le 'a nahuin 'bii a -wɪ ke.

-Yusu 'Klɪsɪv nue nɪ, 'a bi yrayrv 'mɔ

¹²Bɪ bi 'le 'a mɪ 'kwli 'mɔ, -ɛ mɔ, Nyɪsua -ha 'le 'a mɪ 'mɔ du, 'ke ba 'ya 'a nahuin 'mɔ. ɔ nɛ 'a mɪ 'mɔ nɪ. -Tɛ ɛ nɪ 'le 'mɔ, -tɔplɪ -nɪ, a kɔ ba nu, nɪ- mɔ: Ba kɔ nahuin a wɔɪ, 'a nɪ -wɪ bɪ 'yɔɔ, ba -tɪ 'le 'a nɪ dɪɔnɪ, ba -hie =v -ye a dɛ 'lu -wɔn lɛ, ba kɔ -wɛ -wɪv a 'lɪlɪ. ¹³A nɪ 'biɛnɪ, -betɪ bɪ nu 'a mɔ dɛ 'klan 'mɔ, a nɪ puu 'le yrv lɛ, kɛɛ, ba -hri dɛ 'klan a -gbɛ a -tɪ -wɔn. -Tɛ -a nɪ Kɔkɔnyɔ nu, 'ɔ -hri -a nɪ dɛ 'kuku a -tɪ -wɔn, kɛɛ nɪ, -ba nu, -ba -hri -wɛ nahuin a dɛ 'kuku a -tɪ -wɔn, v nu -a mɪ 'mɔ. ¹⁴Dɛ -mɔ dɛ gblaka, nɛ- mɔ ba nɔnɛ 'mɔ, -ɛ nue, 'bɪa 'bɛ nɪ lɛ 'mɔ, a dɪ kɔ -wɪvɪ -do. ¹⁵Ba wɛɛn ke, 'ke kegbowɛɛnɛ -nɪ, -Yusu 'Klɪsɪv 'a mɪ -nyi, nɛ- -bɛ kɔɔ 'a nɪ -wɪ win ke, -ɛ nue, Nyɪsua da 'a mɪ nɪ, 'ke ba -mɛ, kɔ, ba kɔ kegbowɛɛnɛ. Ba -nyo -wɛ 'wio 'ɛ nɪ ti. ¹⁶Ba -hie -Yusu a wintɛ a dɛ 'lu -wɔn lɛ 'ɛ nɪ ti. Ba tɔtɔ. Ba pupo -tɔ 'mɔ lɛ. Ba nu -wɪdɪvɪ a gbɛgbɛɪ, 'a 'mɔ Nyɪsua baa, kɔ -wɪdɪvɪ -nɪ, Nyɪsua a -Hihiuu 'a mɔ tɔɔ. Ba nu 'manɪ, ba -nyo 'wio. ¹⁷ɛ nɪ dɛ, aa nu, ba nue, 'ke 'le -Yusu 'Klɪsɪv a 'dɪ 'kwli 'mɔ, kɔ, 'ɛ nɪ -tɪ, aa -tɪ, ba -tɪ -wɛ, 'ke 'le -Yusu 'Klɪsɪv a 'dɪ 'kwli 'mɔ. Ba -nyi -wɛ -a nɪ Bu Nyɪsua 'wio, 'ke 'le -Yusu a 'dɪ 'kwli 'mɔ.

-Tɛ -Yusu a nahuin a 'yrinaabɪv kɔ bɪ nɪ 'mɔ, 'ke 'o nahuin -ye ye

¹⁸'A mɪ nyrv, ba -tuu 'o 'a nɪ tɔnɪ 'o, -ɛ nue, nɛ- nɔ 'yi lɛ, 'ke 'o -a nɪ Kɔkɔnyɔ ye.

¹⁹'A mɪ tɔnɪ -mɛ -ye, ba nɛ 'a nɪ nyrv 'mɔ, a nɪ puu 'le yrv lɛ.

²⁰'A mɪ 'yuo=pli -mɛ -ye, ba -tuu 'o 'a nɪ bunɪ, kɔ 'a nɪ 'diɪnɪ 'hɛɛn, 'ke 'o 'ɛ nɪ dɛ -dɛ a -ta 'mɔ, -ɛ nue, nɛ-ɛ Kɔkɔnyɔ ke klɪ.

²¹'A mɪ 'yuo a bunɪ -mɛ -ye, a nɪ poo 'le 'a nɪ 'yuo=pli yrv 'mɔ lɛ, -ɛ die nu, 'waa -wɪ 'nɪ -han -hlɔn bi.

²²'A mɪ -kvannunɪv, ba -tuu 'o 'a nɪ nyɪgblakɪ 'o, 'ke 'o 'ɛ nɪ dɛ -dɛ a -ta 'mɔ. A nɪ -tuu 'le 'oo -do, 'bɪa 'bɪ nɪ 'o 'a mɪ ye, -ɛ die nu, v 'mɔ 'a mɪ baa. Kɛɛ, ba nu -kvan -tɛɛ, 'ke 'le 'a nɪ -wɪ 'bii ke, -ɛ nue, -a nɪ Kɔkɔnyɔ, nɔ- aa 'o -tuu. ²³ɛ nɪ -kvandɛ, v dɪ 'a mɪ -nyi, ba nue, 'ke 'le 'a nɪ -wɪ 'bii ke, -ɛ nue, aa nu -a nɪ Kɔkɔnyɔ a -kvan. ɛ 'de -tɔnahuiɪn -do a -kvan, a 'nɪ nuɔ -lɛ. ²⁴Ba kɔ 'a yiɪɛ, -ɛ mɔ, Kɔkɔnyɔ'ɔ nɪ, -ɔ dɪ 'a mɪ 'wio -nyi. 'Klɔ yrayrv -nɪ, ɔ -wɔ -wɔn, 'ke 'o 'a nahuin -wɔn, ɔ dɪo 'a mɪ 'nɪ -nyi, 'ke 'le yakɔ 'mɔ. 'A nɪ Nyɪgblaka -nɪ, -ɔ kɔ -kvan aa nu, nɔ- mɔ -Yusu 'Klɪsɪv. ²⁵Nahuin -nɪ, -vɔ dɛ 'klan nu, v -mɛ -ye, Nyɪsua a -bati diu 'nɪ klɪ, dɛ 'klan a -gbɛ a -tɪ. ɔ -mɛ -ye, ɔ 'nɪ 'jra -lɛ nahuin 'yi 'mɔ lɛ.

4 ¹'A mɪ nyɪgblakɪ -mɛ -ye, 'a nɪ -wɪ bɪ nɔ 'yi lɛ, 'ke 'o 'a nɪ -kvannunɪv -wɔn. Ba nu -nɪ dɛ -nɪ 'mɔ, -ɛ 'sii 'o ye. Bɪ bi 'le 'a mɪ 'kwli 'mɔ lɛ, -ɛ mɔ, 'a nɪ -gbɛ, a kɔ -wɛ Nyɪgblaka, 'ke 'le yakɔ 'mɔ, 'ɔ nɪ 'o 'a mɪ 'lu ye.

Ba 'cipi 'o Nyɩsua a dɩda, kɔ, ba kɔ -tɔ

²Ba 'cipi 'o Nyɩsua a dɩda. 'A nɩ 'kɩ nɩ -wɛ 'le 'le, 'ke ba dɔ. Ba -nyo -wɛ 'wio. ³Ba da -wɛ Nyɩsua, 'ke 'o -a nɩ -ta 'mɩ, -ɛ die nu, ɔ 'mɩ 'hru ye kla, 'ke -ba pue nahuin 'a -hapɩtɩtɩe, kɔ, -ba -tu -Yusu 'Kɩsɩ a -tɩ -nɩ, -ɩ -hɩ nahuin 'yi ke, -a 'mɩ -nɩ klɛ -hɩhɩa. 'Be a yie nɩ, -ɛ mɔ, -tɛ 'nɩ -Yusu a -tɩ -tu, nɛ- nue, 'v po 'mɩ -jɩ 'mɩ. ⁴Ba da Nyɩsua, -ɛ die nu, 'mɩ nahuin -Yusu a -tɩ klɛ -hɩhɩa -tɛɛ, -ɛ 'wɛ -nɔ ye, -tɛ Nyɩsuaa 'a -hɩhɩa nu.

⁵Ba -tu 'a nɩ 'yrinaabɩ 'yie, -ɛ die nu, ɩ 'mɩ 'o ye 'sii, 'ke 'le nahuin -nɩ -hɛyri, -v 'de -Yusu a nahuin. A nɩ 'waan 'le ti, 'ke ba -tu -nɩ -Yusu a -tɩ ye, kɔ, ba -hɩ 'mɩ. ⁶'A nɩ pupowin bɩ nɔ 'yi lɛ. Bɩ kɩu nahuin ke. 'E nɩ nahuon, 'bɔɔ 'a mɩ wɩn -gba, ba yi -tɛ a di 'a klɛ-hɩhɩale nu.

Wɩnɩɛ-gbugba

⁷-A nɩ -wɩ a nahuon, ɔ mɔ Tisiki, ɔ nɩ -Yusu 'Kɩsɩ a -kɩan, 'ke 'le 'a -wɩ bii ke. ɔ kɔ 'mɩ 'hɛn -ke -a nɩ Kɩkɔnyɔ -Yusu a -kɩan nu. Nɔ- di 'a mɩ le, -tɛ 'n nɩ nɔnɩɛ. ⁸Nɛ- nue, 'nɩ nyo 'le 'a mɩ -wɩn lee, -ɛ die nu, ɔ 'mɩ 'a mɩ le, -tɛ -a nɩ nɔnɩɛ, kɔ, ɔ 'mɩ -wɛ 'a mɩ 'kɩ -nyi. ⁹ɔ kɔ -a nɩ -wɩ a nahuon Onesimɩ 'hɛn, v 'hɔn -wɛ a -gbɛ, nɩ- 'nɩ 'le 'a mɩ -wɩn lee. Onesimɩ a -gbɛ, ɔ mɔ 'a nɩ 'brikɩyɩu nɩ. ɔ kɩo -Yusu 'Kɩsɩ ye -wɩ -tɛɛ. U 'hɔn -wɛ a -gbɛ, nɩ- di 'a mɩ -tɔplɩ 'bii -nɩ le, -u nɔ 'lu -wɩn mue.

¹⁰Nahuon -gbo, ɔ mɔ Alitaki, ɔ kɔ 'mɩ 'hɛn, -v nɩ nɔ -jɩ 'mɩ, ɔ -gba -wɛ 'a mɩ wɩn le -tɛɛ. Makɩ, ɔ mɔ Banabasi 'a 'diayu -ye, ɔ -gba -wɛ 'a mɩ wɩn le -tɛɛ. 'Bia 'bɔ nyre 'le 'a mɩ -wɩn, ba 'blo kwa -tɛɛ. 'N -tu o 'a mɩ 'a -tɩ ye nɩ. ¹¹Jesu, ɔ kɔ 'dɩ -ye mɔ Jutusi, ɔ -gba -wɛ 'a mɩ wɩn le -tɛɛ. Nahuin ta a -gbɛ, nɩ- mɔ -Juukɩɛɛ -do, -v kɔ 'mɩ 'hɛn- -kɩan nu, -ɛ die nu, nahuin 'mue yi, -ɛ mɔ, Nyɩsua, nɔ- kɔ nahuin 'bii win ke. Uv 'mɩ 'mɩ 'nɩ -hɛ 'dɔ.

¹²Nahuon -gbo, ɔ mɔ Epafrasi, ɔ mɔ -wɛ 'a nɩ 'brikɩyɩu, ɔ -gba -wɛ 'a mɩ wɩn le -tɛɛ. ɔ -wɛ nɩ -Yusu 'Kɩsɩ a -kɩan. 'E nɩ ti, ɔ o -tu 'kɩ, ɔ Nyɩsua da, 'ke 'o 'a nɩ -ta 'mɩ, -ɛ die nu, a 'mɩ 'kɩ kɔ, kɔ, a 'mɩ ye 'mɩ mu, 'ke 'o Nyɩsua a 'hru wɩn, kɔ, de -nɩ, Nyɩsuaa -hɩa, a 'mue yi 'bii, kɔ, a 'mue -wɛ nɩ. ¹³'Na -gbɛ, 'n nye 'nɩ 'ye, -ɛ mɔ, ɔ nɩ -kɩan 'dɔ, 'ke 'o 'a nɩ -ta 'mɩ, kɔ 'ke 'o nahuin -nɩ -wɩn, -v nɩ 'le Laodisedɩ 'mɩ kɔ Hielapolisɩ 'hɛn 'mɩ. ¹⁴Luku, ɔ mɔ -data gblaka -nɩ, -a nɩ 'mɩ, ɔ kɔ Demasi 'hɛn, v -gba -wɛ 'a mɩ wɩn le -tɛɛ.

¹⁵-Yusu a nahuin 'bii -nɩ, -v nɩ 'le Laodisedɩ 'mɩ, 'n -gbɩ wɩn le -tɛɛ. Nyrugba -nɩ, ɔ mɔ Nifa, 'n -gbɩ wɩn le, ɔ kɔ -Yusu a nahuin -nɩ 'hɛn, -v -ke le 'kukue, 'ke 'le 'a -tɛ. ¹⁶'Bia 'ba -hre 'crunɩ -gbo, -ye ba gbɛ 'cɩɛ a nahuin -nɩ ye, -v nɩ 'le Laodisedɩ 'mɩ, -ɛ die nu, 'waa -gbɛ, v 'mue -wɛ -hre. 'Crunɩ -nɩ, 'n gba o Laodisekɩ ye, bu ye -wɛ 'a mɩ ye, a 'mue -wɛ -hre. ¹⁷Ba le Asipu, 'ke bɔ -tu 'o 'kɩ, -kɩan -nɩ, -a nɩ Kɩkɔnyɔ -nyi -nɩ, ɔ 'muo 'lu -yra.

¹⁸'Mɔ Pɔlɩv nɩ, -ɔɔ 'klɛɛ 'crunɩ-tɩ -gbo 'cru: 'N -gba 'a mɩ wɩn le -tɛɛ. l nɩ -hri 'le 'a mɩ -wɩn, -ɛ mɔ, 'n 'kɩɛ nɩ nɔ -jɩ 'mɩ. Nyɩsua bɔ nɩ 'a mɩ -hapude 'mɩ.